

VERSLAG WERKPLAATS 13

Van elke werkplaats wordt een sfeerverslag gemaakt: een combinatie van een beschrijving en foto's, de presentaties die gebruikt zijn en de belangrijkste resultaten. Het sfeerverslag is ter informatie. De resultaten van de werkplaats worden door het projectteam verwerkt en gebruikt in de uit te werken producten voor de Stuurgroep, dijktafels, aannemer en/of volgende werkplaats(en). Als u iets opgevallen is in dit verslag, of u wilt er op reageren, neem dan contact op met Tim Smit (tsmit@aaenmaas.nl, 06-57931631).

Overzicht van werkplaats 13

Op donderdagavond, 17 september 2020, vond werkplaats 13 plaats. De werkplaats stond in het teken van de planuitwerking die afgelopen half jaar heeft plaatsgevonden. Berto Meeuwissen startte met een terugblik op de vorige werkplaatsen, waar al eerder is meegedacht over de uitwerking van verschillende deelgebieden. Het projectteam is gestart met vier deelgebieden waar nog hoofdkeuzes in het ontwerp voorliggen: dijktracé Ravenstein, Geul Appeltern-Maasbommel, Meander De Waarden en dijktracé Macharen-Kasteel Oijen. Door middel van kleinere gebiedssessies zijn omwonenden, leden van de klankbordgroep en enkele werkplaatsdeelnemers betrokken geweest. De Diedensche Uiterdijk, lelyzones en de Bakenbomen zijn conform VKA verder uitgewerkt. Ook is er aan het middengebied van Ossekamp en De Waarden, als onderdeel van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW), een uitwerkingsslag gegeven. Samen met het VKA ontwerp voor de dijk leidt dit tot de voorkeursvariant (VKV), die in oktober in de Stuurgroep komt. Aan de dijk is verder nog niets ontworpen; wel zijn allerlei voorbereidingen voor het ontwerp getroffen, zoals veldwerk, uitgangspunten vastleggen, optimalisaties verkennen.

Daarnaast wordt er stilgestaan bij beheer van het gebied, door middel van de beheervisie.

In de komende maanden zal de voorkeursvariant (VKV) verder uitgewerkt worden naar een voorlopig ontwerp (VO), met nadruk op verder detailleren van het dijkontwerp.

Na de introductie van Berto Meeuwissen, heeft Hans van Engen de belangrijkste punten per deelgebied kort toegelicht. Vervolgens zijn de deelnemers in groepjes uiteen gegaan voor meer

uitleg, vragen en argumenten voor de gemaakte keuzes. Hieronder wordt per deelgebied kort toegelicht wat de belangrijkste punten zijn, en wat de reactie uit de werkplaats was.

Deelgebieden

Dijktracé Ravenstein

In het VKA is Ravenstein deels ontworpen met een moderne gronddijk en deels als kademuur. Om de bomen op de dijk te behouden, daar waar de moderne gronddijk vormgegeven is, is in de voorkeursvariant een tuimeldijk ingepast. Verder is gekeken naar de ontsluiting van de Heus. Er is hier een coupure voorgesteld, om de bedrijfsvoering te continueren zonder toenemende overlast voor de omgeving. Daarnaast is het terras van het Veerhuis ingepast in de tuimeldijk, met zo min mogelijk te overbruggen hoogte.

De werkplaatsdeelnemers reageerden positief op de voorgestelde aanpassingen. Hier en daar vroegen ze nog om wat extra uitleg. Het leek hun goed om ook de hoornwerken in grond uit te werken. Verder kwamen ze nog met het idee om de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed te betrekken en te gebruiken als intermediair.

Geul Appeltern-Maasbommel

De Geul Appeltern-Maasbommel levert een grote bijdrage aan waterstandsdeling. In het VKA bestaat deze uit een doorsteek en brug bij Appeltern, en een geul, fietspad en veerstoeptverlaging aan de kant van Maasbommel.

In de uitwerking bleek alsnog de verlaging van de veerweg bij Maasbommel niet mogelijk. Vanwege het extra water dat vanwege de doorsteek bij Appeltern bij de veerstoept in Maasbommel de Maas instroomt, ontstaat er een aanzienlijke dwarsstroming op de rivier. Dat is onacceptabel voor de scheepvaart. Uit nadere berekeningen blijkt ook dat de doorsteek zelf maar beperkt bijdraagt aan de waterstandsdeling en de aanleg van de brug voor de Nood Zuid (N329) duurder uitvalt. Ook bleek dat we met een verlaging van het maaiveld in de Lelyzone bij Megen een gelijke waterstandsdeling bereiken tegen veel lagere kosten. Alles bij elkaar leidt dit tot het inzicht dat de doorsteek bij Appeltern niet voldoende bijdraagt aan het gewenste doel en daardoor als maatregel vervalt.

Het terrein rondom de veerweg bij Maasbommel en de toegangsweg daar naartoe worden wel verlaagd. Ook is er nauwkeurig gekeken naar het fietspad bij Maasbommel en is bevonden dat het nu te dicht achter de huizen langs loopt.

De werkplaatsdeelnemers hadden moeite met de veranderingen tegen over het VKA. Ze hadden met name de zorgen over blauwalg in de Gouden Ham. De wens bestaat om hier alsnog een verbinding in de vorm van een duiker aan te leggen. Er zijn echter geen studies bekend waaruit doorslaggevend blijkt dat meer doorstroming leidt tot een verbetering van de

waterkwaliteit. De reactie in de werkplaats is voor de projectorganisatie reden om nog eens te kijken naar de afweging.

Ossekamp en De Waarden

In de uitwerking van Meander De Waarden is gezocht naar een optimalisatie in de balans tussen een bevaarbare geul en een geulen met natuurwaarden conform KRW-eisen. Beide blijken mogelijk binnen de geomorfologische ligging van de oude meanders. Daarnaast is aan het middengebied van Ossekamp en De Waarden nadere invulling gegeven. In het VKA waren dit witte gebieden die buiten het project gelaten zijn. Door het vrijkomen van extra rijks geld voor de ontwikkeling van riviernatuur, is hier de kans ontstaan om dit gebied alsnog een invulling te geven die aansluit bij het lange termijnbeeld van de Structuurvisie. Het gebied is ingericht conform kansrijk alternatief X.

De werkplaatsdeelnemers waren enthousiast over de inrichting. Het werd als positief ervaren dat de Tienmorgenstraat blijft liggen vanuit het oogpunt van toegankelijkheid naar de veerpont. Ze dachten intensief mee over hoogwatervluchtplekken voor bevers en eventuele dassen. Er werden nog wat zorgen geuit over het dichtgroeien van de meander, de aanluiting op de jachthaven en de aansluiting op de bestaande route naar de Hemelrijkse waard. Ook werd de vraag gesteld of het aanwijzen van een hondenloopgebied ook nog mogelijk is.

Dijktrace Macharen-Kasteel Oijen

Voor het dijktrace Macharen-Oijen is gehoor gegeven aan de zorg van bewoners bij het VKA. Het gaat hier over het verlechteren van de huidige situatie, doordat in het VKA het wandelpad verdwijnt. Daarnaast is het gevoel van verkeersveiligheid niet zo hoog. Daarom is de moderne gronddijk, zoals in het VKA ontworpen, voorzien van een wandelpad op de steunberm buitendijks. Tevens wordt de lichte bocht in de weg, op voldoende afstand van de bebouwing aan de dijk, teruggebracht.

De werkplaatsdeelnemers ervoeren de gemaakte keuzes als logisch. Zelf liepen ze ook liever op een veilig pad met zicht op de uiterwaard en rivier, in plaats van op een doorgaande weg. Wel gaven ze nog aan dat het huidige pad van 1 meter erg smal is, vooral bij weinig onderhoud. Daarnaast zouden ze de weg nog graag als eenrichtingsverkeer maken, in verband met het verkeersveiligheidsgevoel en een te hoge snelheid van autoverkeer. Uitgelegd is, dat dit een besluit van de gemeente Oss vraagt.

Diedensche Uiterdijk

In de Diedensche Uiterdijk heeft er een optimalisatieslag plaatsgevonden met betrekking tot de hoogtelijnen in het gebied en de geulen die er komen te liggen. Hier is de vegetatie op ingericht, met

aandacht voor het behoud van belangrijke zichtlijnen. Verder zijn de routestructuren verder uitgewerkt en sluiten ze aan op de routes van Demen-Dieden.

De werkplaatsdeelnemers vonden de uitwerkingen en de hoeveelheid oobos er mooi uit zien. Door het inzaaien van bloemrijk grasmengsel op arme grond, en het voorkomen van distels, ontstaat een goed beeld. De stroomrug in de kronkelwaard werd nog als optie naar voren gebracht om te behouden, ook met het oog op hoogwatervluchtplaatsen. Hier en daar zou een geul nog wat dieper mogen vanuit natuuroogpunt.

Bakenbomen

In het VKA zou voor de Bakenbomen de Maasbrede strategie vanuit de Bedijkte Maas worden gevolgd, gericht op een nieuwe generatie bakenbomen. In de voorkeursvariant is een voorzet gedaan om dit te concretiseren: waar kunnen bomen op hun huidige locatie worden herplant, waar moeten ze op enige afstand van de Maas komen te staan, in verband met te verwachten erosie vanuit het zomerbed?

De werkplaatsdeelnemers dachten graag mee over de geleidelijke omvorming van de huidige, afstervende bomenrij naar een nieuwe generatie bomen, en de plantpositie van die nieuwe generatie. Ze zagen kansen voor de dode bakenbomen, om deze te hergebruiken als speelobjecten. Ook werd er geopperd om de bakenbomen te 'adopter'. Ze zagen graag dat gevaarlijke situaties door erosie voorkomen worden, omdat de erosie door de scheepvaart toeneemt als gevolg van het ontsterven van de oevers. Goede groeiomstandigheden en drooglegging zijn belangrijk voor de bomen.

Tegelijk hadden andere deelnemers ook het beeld dat de huidige bomen behouden zouden blijven en waren verrast door de beoogde herplant. Ze gaven aan dat hier met zorg naar gekeken moet worden want het verandert sterk het huidige beeld langs de Maas.

Algemeen & Beheer

Nu het VKA verder uitgewerkt wordt, gaat ook beheer een rol spelen. De beheervisie is bedoeld om vast te leggen dat er na oplevering van het gebied samenhangend beheerd gaat worden conform het gepresenteerde beeld. De werkplaatsdeelnemers konden inbrengen wat zij hierbij belangrijk vonden.

De tafel over beheer is druk bezocht. De deelnemers hebben onderwerpen ingebracht die gaan over de drukte op de dijk en het verkeer, het opnemen van de bakenbomen in de beheervisie, het maaibeheer, de frequentie en het tijdig aangeven daarvan en het lange termijn beheer. Ook waren er zorgen over het opruimen van het afval en plastic in de uiterwaard na hoog water. Verder kwamen er nog tips over het inzaaien van bloem- en grasmengsels, het betrekken van omwonenden bij het beheer, het plaatsten van hekjes achter huizen en tuinen en het hebben van een duidelijk

aanspreekpunt voor beheer. Tot slot was er ook behoefte aan duidelijke regels voor wat wel en niet mag in de uiterwaarden, in de vorm van bordjes of andere regelgeving.

Vervolg

De komende maanden gaat het projectteam verder met het uitwerken van het voorlopig ontwerp (VO) en de beheervisie. Begin 2021 zullen er dijktafels en informatieavonden plaatsvinden, en zal er ook een nieuwe werkplaats georganiseerd worden.

Aanwezige leden projectteam		
Berto	Meeuwissen	Werkplaatsleider
Tim	Smit	
Ton	Swanenberg	
Hans	Van Engen	
Michelle	Leemkuil	
Peter	Rutten	
Angela	van den Elshout	
Gerard	Litjens	
Barbara	Van Dijk	
Jan	Van Casteren	
Bert	Flach	
Friso	Roest	
Brecht	Leseman	